

Vergaderjaar 1994±1995

24 255

Wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter zake van de jaarrekening van stichtingen en verenigingen die een onderneming in stand houden

A

VOORSTEL VAN WET EN MEMORIE VAN TOELICHTING, ZOALS VOOR ADVIES NAAR DE RAAD VAN STATE GEZONDEN EN VOOR ZOVER NADIEN GEWIJZIGD

MEMORIE VAN TOELICHTING

Na punt 3 was een punt 4 opgenomen dat luidde:

4. Over de situatie wat betreft soortgelijke jaarrekeningverplichtingen in andere Europese landen kan het volgende worden opgemerkt.

In België is de zogenoemde boekhoudwetgeving van toepassing op alle ondernemingen, zoals omschreven in artikel 1 van de Wet van 17 juli 1975, als ondernemingen worden beschouwd (artikel 1):

- ± de natuurlijke personen die koopman zijn;
- ± de handelsvennootschappen en de vennootschappen die de rechtvorm van een handelsvennootschap hebben aangenomen;
- ± de openbare instellingen die een statutaire opdracht vervullen van commerciële, financiële of industriële aard;
- ± de niet hiervoor bedoelde instellingen, al dan niet met eigen rechtspersoonlijkheid die, met of zonder winstoogmerk, een commercieel, financieel of industrieel bedrijf uitoefenen en waarop de wet, per soort van instellingen van toepassing wordt verklaard bij Koninklijk Besluit;
- ± de bijkantoren of centra van werkzaamheden in België van de hiervoor bedoelde ondernemingen naar buitenlands recht.

Niet alleen het winstoogmerk maar ook de rechtspersoonlijkheid is geen

criterium voor onderwerping aan de bovenbedoelde wetgeving.

Er is op grond van deze wetgeving niet alleen een verplichting tot boekhouding, maar ook een verplichting om een jaarrekening op te maken. Bepaalde kleine ondernemingen die een vereenvoudigde boekhouding mogen voeren, behoeven geen jaarrekening op te maken. Het gaat om natuurlijke personen die koopman zijn, vennootschappen onder firma en gewone commanditaire vennootschappen met een beperkte omzet.

In Duitsland bestaan zogenoemde Wirtschaftsvereine. Deze hebben tot doel het drijven van een onderneming. Tenzij het een zeer grote onderneming is die gedreven wordt, hebben deze Vereine geen plicht tot publikatie van de jaarrekening en ook geen verplichte controle van de jaarrekening.

Als een stichting een onderneming heeft, wordt deze beschouwd als «koopman» en is zij onderworpen aan de bepalingen van het Handelsgesetzbuch. Evenals bij de Wirtschaftsvereine zijn alleen zeer grote stichtingen verplicht tot publikatie van de jaarrekening en controle van de jaarrekening.

Wel zijn stichtingen en verenigingen die een onderneming drijven (en beschouwd kunnen worden als «Vollkaufmann») op grond van de boekhoudplicht verplicht een boekhouding te voeren die voldoet

aan de «Grundsätzliche ordnungsmässiger Buchführung». In dat kader worden nadere eisen gesteld aan het opmaken van een jaarrekening.

In Denemarken moeten «commerciële stichtingen (erhversdrivende fond) een jaarrekening en jaarverslag opmaken, laten controleren en openbaar maken.

In Frankrijk geldt een vereniging met rechtspersoonlijkheid (een association déclarée in tegenstelling tot een association non déclarée) die is opgericht om een economische activiteit te verrichten als een «personne morale de droit privé non-commerciantes ayant une activité économique». Een dergelijke vereniging heeft de plicht om ieder jaar een balans, een resultatenrekening en toelichting op te stellen, indien 2 van de 3 volgende criteria worden overschreden: balanstotaal 10 miljoen FF, netto-omzet 20 miljoen FF en 50 werknemers. Bovendien dient zij ten minste één commissaire aux comptes (wettelijke controleur) te benoemen. Overschrijft de netto-omzet 40 miljoen FF of heeft de vereniging 100 of meer werknemers dan is zij ook gehouden halfjaarcijfers op te stellen.

In Frankrijk bestaat de rechtvorm «stichting» als zodanig niet. het begrip «Fondation» mag alleen gebruikt worden als het gaat om een association d'utilité publique.

In het Verenigd Koninkrijk is iedere vennootschap (company) onder-

worpen aan de eisen van de Companies Act. Deze eisen omvatten onder andere verplichtingen tot het opmaken en publiceren van een jaarrekening. Voor small en medium sized companies bestaan vrijstellingen (ongeveer zoals die ook in Nederland bestaan voor kleine en middelgrote ondernemingen die zijn onderworpen aan het jaarrekeningenrecht). Voor verenigingen met een ideële doelstelling gelden geen bijzondere eisen uit een oogpunt van jaarverslaggeving. Er zijn bijzondere regels voor specifieke verenigingen, zoals building societies. Industrial and provident societies dienen ieder half jaar in de vorm zoals voorgescreven in de Companies Act een financieel verslag op te maken en te publiceren.

Onder punt 10 is een nieuwe tweede alinea opgenomen die luidt:

In het aan de Adviescommissie en de Raad voor de Jaarverslaggeving voorgelegde concept-wetsvoorstel was nog niet uitgegaan van een aan de netto-omzet gerelateerde grens voor de jaarrekeningplicht, maar van een verhoudingscriterium. Indien de commerciële activiteiten van de vereniging of de stichting ten opzichte van de niet-commerciële activiteiten een bepaalde omvang hadden, zou de jaarrekeningplicht gelden. Van dit verhoudingscriterium is afgestapt omdat dit tussen de verschillende stichtingen en verenigingen willekeurig zou uitwerken. Immers, een kleine stichting of vereniging met een naar verhouding grote commerciële activiteit zou dan aan de jaarrekeningplicht zijn onderworpen, terwijl een grote stichting of vereniging met een even omvangrijke commerciële activiteit als de zoeven genoemde kleine vereniging of stichting dan niet aan de jaarrekeningplicht onderworpen zou zijn.

